

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dat 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

În România abonamentele se fac la Agenția de Publicitate Caroli Schulder, București, str. Doanei 28, etajul I.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: librăria „Tipografa”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weiss Bernat „La loterie”.

Marea lichidare se apropie.

Nu e vorba de lichidarea unei societăți pe acții, care în urma unei rele conduceri sau altei împrejurări își anunță desființarea, lichidarea. Este o apropiată lichidare de natură cu mult mai serioasă și absolut gravă în consecințele ei: lichidarea Austro-Ungariei. Și cine stăruiește, cine provoacă această lichidare?

Compatrioții noștri maghiari.

Ar trebui să revocăm secolii ca să arătăm tendințele și acțiunile lor de a lichida nenorocita noastră țară, și înădă în fatalitatea în stăpânirea lor. Ar trebui să arătăm cel puțin unele momente mai maroante, cum un *Francisco Rakoczy* al doilea a poporat pentru sugrumarea libertății popoarelor din Ungaria pe când naționalitățile grupate în jurul steagurilor austriace au apărut-o cu putere; să-l prezentăm în adevăratul co-lorit rebel pe un *Boskazy, Tökölly* și alți mulți cari au luptat în contra dinastiei habzburgice, pe care voiau să de-tronizeze. Reînviind spiritul distrugător de ordine și apăsător de viață ce caracte-rizează pe patrioții noștri mai mult decât pe ori-care altă națiune din Europa. Lichidarea de state și națiuni le este nota distinctivă.

Acestei note i-a dat expresiune vie dictatul de odinioară al Ungariei *Kossuth* când în biserica din *Dobrița* a pronunțat în anul de tristă aducere aminte 1848 semnificativa anunțare, — că „Dumnezeu poate să-l pedepsească cu felurite pedepse, chiar și cu aceea, ca să moară de moarte violentă, să golească paharul de otrăvă, dar' nici când nu mă va pute pedepsi cu aceea — a sis el — ca să devin cândva supusul di-nastiei de *Habsburg*”.

Treizeci și cinci de ani au trecut de atunci, un timp de grea încercare pen-tru naționalități, dar' de amară învâ-țătură și triste esperințe și pentru capul nostru încoronat.

Urgista dinastie habzburgică, sin-gura garanție a stabilității monarhiei noastre, cu mâna grațioasă le-a împăr-țit libertățile. În urma pactului, în prima emisiune de acții la 67, le-a redat con-stituțiunea țării și dreptul de a dispune de soartea numeroaselor popoare din Ungaria.

Dacă le-a dat o a fost expresiunea împrejurărilor și împlinirea voinței ma-

jestatie reclamată de dragul păcii și al întăririi monarhiei noastre.

Tot de dragul salvării aparențelor constituționale și liberale ni s'a dat și nouă, naționalităților niște acții cuprinse în legea naționalităților, la a căror de-valzare au muncit pe întrecute toate mi-nisterele câte s'au succedat până azi. Și asta ca să se dovedească distinctiva lor notă.

Pacea între națiunea recunoscătoare și coroană a urmat. Dar' numai la apar-tență. În realitate însă lupta se con-tinuă pe toate terenele, în contra Austriei, acugi în contra dinastiei.

Ceea ce au cerat să facă la 1860 *Klapka* și colonelul *Prut*, astăzi se să-virgește în altă formă și în alt loc. *Rát-kay* și alții în dietă, *Néssy* la inau-gurarea statuii regelui *Mateiu*, kossuth-istii în provincii și în fruntea deputa-țiilor comandate la *Pesta*, neașul *Véssy* în „Budapesti Nap.” *Hollo*, *Boskay* în „Magyarország”, cu un cuvânt: toată suflarea maghiară luată în contra pro-iectelor milastie, în contra Austriei, în contra dinastiei.

Compatrioților noștri le trebuie acții nouă, voese nimicirea istoriei armate monarhiste, și înlocuirea ei cu armată națională maghiară. Marele interes de mare putere a monarhiei noastre dis-pare față de gvinista aiurare după ge-nerala hegheonomie maghiară.

Dacă curtea din Viena nu le va împlini dorința, dl *Bartha* spune în „M-g” de ieri ce are să urmeze:

„Nu dăm recuși, nu dăm bani, această se va înîmpla. *Punctum*. Ori ne vor lua? Ho, ho! Aceasta ar fi un signal rău chiar în 15 Martie. Acest mot d'ordre e deja probat. Proba se va termina cu jumătatea banorut de stat și cu o deplină înfrângere a la Sa-dova...”

Declarația lui *Bartha* este destul de limpede. Amenință cu lovitură de stat, cu revoluție. Recunoscătoare națiunea face apel la reînvierea îngrozitorului spirit al trecutului daod nu i se vor da toate acțiunile. Cere cu ori ce preț lichidarea monarhiei noastre. Cine o pre-gătesc? Nu noi! Noi! Deși suntem zil-nic neîndreptățiți, loviți, suferim în tă-cere, răbdăm și suportăm greutățile. Acții pentru o eventuală lichidare încă nu avem. Avem înădă bunul simț, iubi-rea de ordine, și conștiința puternică a valorii noastre, cari reprezintă un ca-pital mare și pe cari le vom opune tot-

deauna în contra slăbirii armatei comune și ingenuchiării monarhiei noastre.

Tendințele gvinismului maghiar trebuie însă să le urmărim ca să nu ne surprindă într-o zi neorîntași, nepre-gătiți.

Sibiu, 16 Martie n. 19 3.

Din Austria. În ședința de Vineri a Reichsrath-ului, *Blankin*, de-putat croat, a cerut un răspuns precis din partea guvernului asupra aserjiu-nilor ziarelor italiene, relative la clau-sula secretă a triplei alianțe, după care ori-ce mărire teritorială a Austro-Un-gariei în Balcani va da naștere la o compensație analoagă în ce privește pe Italia.

Răspunsul se așteaptă zilele aceste. — În ședința de mâine se va în-cepe prima cetire a proiectelor pactului în Reichsrath.

„Politik” din Praga dă a înțelege, că *Cekii* vor face mari greutăți guver-nului și îl vor împiedea de a-și pute îndeplini obligatiunile luate față de guvernul ungar.

România și chestia mace-doneană. Corespondentul din Buco-rești al ziarului „Wiener Tagblatt” a interviuat pe un fost ministru de externe al României care a zis:

— Nu cred că chestiunea macedo-neană va provoca o înfrângere între Puteri. Nu cred că va fi un război între Bul-garia și Turcia.

„Rusia nu vrea așa război.”
— Sultanul hotărăse să scrie poru-re reforme și lucrări se înăbușe ori-ce eventuală revoltă. Bulgaria n'ar câștiga nimic dintr'un război.

— Romanii macedoneni, Sârbii, Grecii și Albanii s'ar revolte în contra stă-pânirii bulgărești.

„Rusia vrea în mod sincer pace.”
— Tarul e apostolul păcii. *Lambardorf*, ministrul de externe al Rusiei, e un om sincer și e convins de necesi-tatea păcii.

— Înse în ori-ce cas de incidente ne-prevăzute, România știe care ar fi no-bila sa datorie.

— În ori-ce mod, România va fi în-totdeauna un aliat prețios și fidel.

O slăbire a obstrucției? *Kel. Ért.* știe, că tovarășii de arme între partidul popular și cel kossuthist ar fi produs o sesiune în cel dinăun. Causa

principală e, că elementele mai cuminși din partidul popular perhoresează alianța nefirească cu kossuthistii, la ceea ce se mai adaugă și neplăcerea exprimată de Monarchul din cauza ob-strucției. A fost vorba, ca să înceteze încă de Vineri cu obstrucția, dar' ca să nu se pară trecerea la o luptă mai moderată prea bruscă și ca să nu se producă scisiunea, oăci o parte din poporalistii și pentru obstrucție, au ho-tărât să rămână ca mai înainte. La tot cazul însă partidul popular va fi mai moderat d'acoi înainte.

ȘEFUL PARTIDULUI POPORAL. În local abatelui *Molnar*, numit canonic în *Strigoni* și care e greu bolnav, a fost ales de șef politic al partidului popular cano-nical *Cernoch*, deputat dietal.

Tratatele comerciale. „Tri-buna” din Roma adusese știrea, că gu-vernul italian a numit plenipotențiați pentru pregătirea tratatelor comerciale cu Austro-Ungaria și Germania.

„Magy. Nemz.” desminte această știre, adăogând, că Italia numai în acel cas intră în tratative cu Austro-Ungaria, dacă ea fi invitată de mini-strul de externe ungar, dar' tra-tatul comercial cu Germania nici nu e denunțat.

Sesiunea corpurilor legiu-toare române s'a prelungit prin de-cret regal, cetit în cameră de ministrul de interne *Vasile Lascar*, până la 10/23 Martie inclusiv.

Din dietă. Ședința de Vineri a fost liniștită. A vorbit *Szederkényi* con-tra, cerând introducerea limbii maghiare, care nu e inferioară celei germane, și spune, că Maghiarii nu se îmbulzesc în armată, pentru-oă aceasta e străină de aspirațiunile lor. Vorbește apoi și *Kovács* în același sens.

Sămbătă a ținut ședința numai până la 1 oră p. m. Deputații erau gră-biți să plece în provincie la tămbălăul lui 15 Martie. A vorbit dintre obstruc-tioniști numai *Krasznay*, apărând „înalte interese naționale”. El declară, că gu-vernul nu va pute face să se voteze pro-iectul, chiar disolvând camera. Atunci ar fi rău și de proiectele pactului, pen-tru-oă și așa 80 deputați lateralii au fost aleși numai după ce au promis, că vor

fi pentru teritorul vamal independent. Urmează o discuție cu privire la proiectul de lege despre regularea comer-ciului de grâne, cu termeni și se hotărăște, ca guvernul să-l prezente în sesiunea viitoare. *Armin Neumann* ține o vor-bire mai lungă, în care apără felul ace-sta de comerț, ceea ce e și explicabil, oăci e comerțu jidovesc.

Lărgirea libertăților în Rusia.

În Rusia s'a întâmpat zilele ace-ste un set de mare însemnătate, pornit de sus, dela tronul imperial. Tarul a dat cum am amintit în nrul ultim, în ziua de aniversare a nașterii fostului Tar *Alexander III*, un *manifest*, în care se cuprinde lărgirea libertăților în imperiul rusesc.

În manifestul, apărut în monitorul oficial, Tarul declară, oă va păsura cu atenție stăpîni seculari ai puterii ru-sești și oă va termina consolidarea or-dinei și dreptății în conformitate cu re-cerințele vieții poporului.

Tarul amintește, oă în calea refor-melor au stat turburări contrare statu-lui sau străine de spiritul poporului ru-sesc, cari — zice Tarul — au băgat în pericool familii noastre în noăst în puteri tinere folositoare patriei.

După aceste păsge introductive Tarul confirmă libertatea religioasă și de cult a supușilor sei, cari nu aparțin bisericii ortodoxe, susținându-o pe aces-ta ca biserică de stat și declarând, oă trebuie să se continue luarea pentru ameliorarea stării materiale a preoștilii ortodoxe.

Pe teren economic zice, oă institu-tele de credit ale statului și băncile pri-vate au să-și desvolte activitatea pen-tru consolidarea și desvoltarea bunei stări a nobilimei și țăranilor ruși.

Lucrările, ordinate de noi — zice Tarul — pentru revidarea legilor po-porațiunii rurale, după ce vor fi termi-nate, trebuie să fie subțernute conferen-țelor guvernale, pentru a fi desbătute și acomodate împrejurărilor. Baza aces-tor lucrări rămâne și pe mai departe proprietatea comună la neastabilită, dar' trebuie să se afle căile, neastabil să se usureze țăranilor ieșirea din proprieta-teacomunală.

Trebuie să se șteargă neamănal obligatiunile de garanție a țăranilor față de proprietari și totodată este de

FOITA „TRIBUNEI”.

DUȘMĂNIE.

— Roman. —

13.

De V. E. M.

Partea III.
(Urmare).

I.

Trecând granița pe cărări lăturașe, venea într-o zi de vară, un drumeț bătrân și ostent. Se proptea de o cărje, din când în când se oprea, își stergea fruntea de sudori, își ridica ochii spre ceriuri, suspina lung și earăși por-ne mai departe. Avea plete și barbă căruntă, ochi stinși, pîntrunși de o slabă licărire numai. Era străin la vorbă și la port și totuși când a mersur cu ochii falnică statură a Ne-goiului, ochii lui s'au umezit de lacrimi, inima lui bătea mai tare, atinsă de duiosia unor amintiri dureroase din tinerțe. A stat mult așa pe loc, ca o stâncă, pe care la a stră-bătut văile, s'a oprit pe coperișul bisericii din Măgura, a văzut satul, Oltul și împrejurimile și îi părea că în douăzeci de ani nimic nu s'a schimbat pe locurile aceste. Același riu, același arbori, același murmur de părae, numai el nu era același.

Sunt 20 de ani trecuți de atunci. Multă vreme au atât mai mult, cu cât acești 20 de ani au fost pentru el o lungă durere. Ani cari l-au îmbătrânit mai mult decât alții îm-bătrânesc în patruzeci. Douăzeci de ani din cari nici o zi n'a trecut ca el să nuplângă

vieța lui nenorocită, soartea vitregă, fericirea lui pustiită.

Când a plecat în pribegirea-i lungă, era tânăr și frumos, mare și tare. Pletele negre îi împodobeau umerii ca o coamă de leu. Azi pletele-s cărunte, umerii s'au plecat. Moșneag gârbovit.

Și acum, când după atâta vreme i-a revăzut locurile dragi ale copilăriei lui, îi venea pare-că nici odată n'a simțit atât de durere soartea lui ca acum. L-a cuprins o duiosie neașteptată, a plăcut cu hotărâre să a căzut ostent pe iarbă. După ce s'a mai liniștit, s'a ridicat încet, greoi, și a pornit pe cărare, înainte.

Și pe cum Românul, și când cânta plânge, și când plânge se cântă, mergend pe cale, cânta, așa cu glasul jumătate:

„Căsa-mi vine une-ori,
Să beau otrăvă, să mor,
Că-s sărac și părăsit,
M'am urit de pribegit...”

Soarele scăzuse în spre apus, razele lui luminau Negoiiu dela jumătate în sus până la creștet, ear' dela jumătate în jos, la poale peste văi și codri se așternuse umbra serii, ca un dor de pace și odihnă, ca și vraja som-nului.

De pe virful unei coline, bătrânul a vē-zut o stână, stâna lui Iuonel, și ochii lui s'au umplut de lacrimi.

Pe podmol se jucau doi copilași vioi, și inima lui i-a șoptit îndată, că aceia-s nepoții lui, băieții lui Iuonel și ai Saftii. Când s'a apropiat de stână au început să latre câinii. Dăian cobora coasta spre stână, când a eșit Săfta în prag se vadă de ce latră câinii

și a rămas mirată văzend pe bătrânul drumeț, care venea spre stână. A huiuit câinii și a plecat în calea bătrânului.

Trecuseră opt ani de când ea îl cercetase pe Dăian în Dobruja, — de atunci însă, atâta s'a schimbat, cât nu-l cunoștea.

— Soră! — Safta! — zise bătrânul cu glasul înădușit, — și atunci Safta l'a cunos-cut, — i-a căzut în brațe și au rămas multă vreme înbrățișați. — Plângeau.

Atunci a ieșit și Iuonel din stână, și nețărnut era bucuria lui.

Iuonel a strins cu foc la sîn pe priete-nul și cumnatul său, — care deși, era de o seamă cu el, — părea un unchiș bătrân pe lângă densul, — întru atâta îl înbrătrăneră luptele cu viața, — cu soartea și cu sufletul său mult încercat.

— Nu te mai poți cunoaște! — zise Iuonel, când au intrat în casă.

— De aceea am și venit, — răspuse Dă-ian. Știam cât de tare am îmbătrânit. Vezi, nici Safta nu m'a cunoscut. M'a adus dorul. Nu mai puteam răbda, — și nu voiam să mor, fără ca să văd încă odată satul meu, — fără ca să plâng la groapa mamei. Apoi ear' mē duc Ear' plec, — pe totdeauna...

Știu că nu mai am săte multe, — nici nu doresc să am, că sunt sătul de viață...

Se înserase binișor și dengii povesteau încă. Safta s'a dus să pună de mămăligă.

Atunci Iuonel s'a apropiat de mămăligă.

— Dăiene! — zise el, — rămâi tu la mine. Nime nu te mai cunoaște, — lumea te crede mort, — te-a uitat de mult. De atunci au trecut douăzeci de ani. Vom spune că tu

ești fratele tatii și că, după ce ai rămas vēdov, ai venit la mine, — că n'ai copii. Lumea încă știe că am un unchiu bătrân, — departe, — departe, — lângă Cluj...

Și tu vei fi cu noi, fără ca să te cunoască cineva. Nici la copii nu le vom spune. Ei vin îndată cu turma.

Atunci a intrat Safta, și Iuonel i'a spus și ei planul, și Safta a plăns de bucurie și îl ruga să rămâie.

— Vom încerca, — zise Dăian. De afară se auzeau talangele, și oile intrau în staul. Veneau feciorii lui Iuonel.

S'au hotărât în grabă, că pe Dăian să l chieме de azi înainte: Unchiu Onisie.

Peste o săptămână unchiu Onisie și Iu-onel erau într un birt din Făgăraș, cu mai mulți Măgureni. Avuseră și de țig și acum s'au dat la puțină odihnă. Era și bătrânul Marin, — fostul jude, și alți bătrâni, și cu toții ascultau povestile bătrânului Onisie despre lumea și traiul de pe la ei.

Pe urmă au dat-o pe alte povesti, fie-care povestea despre păsurile sale.

— Ce mai face boerul, — Nițu, ficiorul lui Sandu? — întreba Iuonel pe Marin.

— Cam rău, zise Marin. I-a murit ne-vasta și acum earăși a dat-o pe beție. Nu mai lucrează, nu grijește de copii, vinde tot ce are și bea mereu.

— Din căne nu faci slănină! zise un țăran mai tânăr, și toți au început a rîde.

— Păcat că nu trăiește Costan, se iși aibă ortac! zise Marin.

— Ba păcat că nu vine Dăian, se bea împreună! zise un alt țăran din Măgura.

Dăian a tresărit, dar' ceilalți rideau cu hohote de gluma asta. Cine se fi băgat de seamă că Onisie a tresărit?

Pe urmă au plecat cu toții. Unchiu Oni-sie și Iuonel au mers cu ei până în Măgura, au trecut prin sat și au plecat spre munți, la stînă.

Cine ar pute descrie simțemintele bie-tului bătrân, când după atâta vreme i-a re-văzut satul?

Il ardea dorul să se ducă la mormântul mamei sale, la casa unde s'a născut și a cres-cut. Să vadă apoi pe sērmana Măriuță, bē-trăna aceea gârbovă și smintită, care și acum se mai gătește de mireasă, punend cunună de flori albe în părul ei și mai alb, încărūnțit.

Dar' nu putea. Trebuia să mai aștepte. Să nu-l cunoască cineva, să nu-l bă-nuiască. A oțat lung când au eșit din sat și au plecat spre munți.

— Nu mai pot de dor să vēd mormen-tul mamei, zise Onisie într'un tărziu.

— Aceasta nu se va pute acum, în cu-rēnd, zise Iuonel. Vor bănu! oamenii ceva! Dar' poate dacă am veni noaptea... eu te aș aștepta la poarta țintirimului. Nu ne-ar vedē nime...

— Da! Așa se poate. Încă mēne seară vom veni, că nu mai pot răbda.

— Bine, așadar mēne. (Va urma).

reformat administrația de cercuri și de guvernamente.

În aceste se reasumă manifestul de reforme al Țării, pe care zărele rusești îl salută cu mare însuflețire, zicând, că aceste însemnate începutul unei nouă ere pe terenul autonomiei și dă frumoașe prospecte pentru viitor.

Manifestul acesta — zic ele — pe lângă cel dat pentru eliberarea țăranilor este cel mai însemnat act de stat rusesc; în el se ating toate problemele mai însemnate ale vieții politice interne.

Reformele atinse în manifestul Țării se vor pune în practică în curând. Lucrările începute în privința acestora mai de năins, se continuă cu insistență.

O depeșă de ieri anunță din Petersburg, că în 18 l. c. s'au început lucrările în secții, cu privire la reforma administrației de guvernamente. Lucrările sunt conduse de ministrul de interne Plehve și iau parte la ele câțiva șefi de cerc și 5 guvernatori.

Revista externă.

Anglia.

După-cum am amintit deja, Anglia încă stăruie pentru înmulțirea armatei.

Sporirea bugetului contingentului militar în Anglia, a fost combătută energic din partea opoziției în camera comunelor.

Ministrul de război, Brodrik, a declarat, că dorința Angliei de-a avea o armată puternică s'a manifestat încă de pe timpul lui Napoleon.

Evenimentele din Transvaal au arătat cât de mult este Anglia expusă la un moment dat de-a se compromite, neavând armată îndestulătoare și mai ales o disciplină serioasă.

Contingentul militar va fi de 300.000 oameni, dintre cari 40.000 în Africa-de-sud, iar 120.000 să fie gata de război la orice moment, pentru turburările, cari s'ar produce la hotarele Indiei.

Trecerea torpilor rusești prin Dardanele și vestea, că Rusia a cumpărat două vase mari de război, a determinat Anglia să se înarmeze. Raporturile dintre Anglia și Rusia sunt nesigure și orice prăgărire și întârziere în Asia va risipi și îndepărta toată grija și liniștea de astăzi.

Peninsula-Balcenică.

În contra trenului oriental s'a încercat un atentat cu dinamită. La Cerechichioi a fost aflată o mină, care însă era așa de nepotrivit așezată, încât n'ar fi putut cauza nici o stricăciune trenului, deși se grămiseră în ea 28 chigr. dinamită. Cercetările se continuă.

Mai multe lupte cu o bandă bulgară, sub comanda unui șef numit Apostol, au avut loc, între 8-10 Martie aproape de Guereste, în villaetul Salonic. Cu toate că trupele turcești și gendarmeria blocaseră satul, banda a reu-

șit să fugă. Patru insurgenți și doi gendarmi au fost omorâți.

Banda asasinase un preot grec și o fată de Română, dând foc la mai multe case.

Proiectul de regulament pentru funcționarea școlărilor băncii otomane, în cele trei villaete ale Macedoniei, a fost întocmit și va fi supus în curând aprobării Sultanului.

În camera lorzilor din Anglia încă s'a discutat asupra chestiunii masei donene.

Lordul Newton, atrăgând atenția guvernului asupra „Cărții Albăstre” relativă la Macedonia, lordul Lamsdowne, secretar de stat la ministerul afacerilor străine, a făcut următoarele declarațiuni:

Am văzut cu plăcere, că guvernul bulgar își dă seama de pericolul, ce rezultă din acțiunea comitetelor macedonene și că a luat măsuri pentru a pune o stavilă uneltirilor lor.

Guvernul englez s'a grăbit să adereze la programul austro-rus pentru-o proximitate acestor două imperii de Turcia și Bulgaria le permitea să exercite o presiune mai eficientă asupra acestor două țări.

Guvernul englez a recunoscut, că proiectul de reforme propus conține multe măsuri folositoare, cari pot da roade foarte bune. Am credință, a zis lordul Lamsdowne, că atât Poarta cât și populația din Macedonia își dau bine seama de situațiune și că au convingerea, că atitudinea Puterilor în această chestiune este cu totul deinterestedă.

Acetia fiind circumstanțele, a încheiat lordul Lamsdowne, nu era nevoie să prezentăm un contraproiect de reforme și am primit pe cel propus de Rusia și Austro-Ungaria, rezervându-ne însă dreptul de a propune modificări în cazul când aceasta ar fi fost necesar.

Știri mărunte.

Din sudul Chinei se semnalează nouă escadere din partea bandelor boxere. Mai multe localități se găsesc în mâinile lor. Misionarii catolici au fost măcelăriți, iar casele jefuite și incendiate.

Zărele din Atena înregistrează agomotele asupra unei iminente crize ministeriale.

Ministrul de război Papricoff a demisionat, pentru-că guvernul l'a refuzat un credit pentru armament.

Chamberlain a sosit în Londra. Vinerea viitoare va face o lungă dăru de seamă despre cele esperiate în Africa-de-sud.

Creștinii din Canada.

Am dat mai înainte știrea, că la cererea mai multor Români, emigrați în Canada, I. P. S. Sa Parthenie, metr. Moldovei, a hotărât să le trimită un preot.

Eată ce oțim acum în privința aceasta în zărele din România:

În ziua de 28 Decembrie 1902 I. P. S. Sa Parthenie, Metropolitul Moldovei, pri-

mește o scrisoare semnată de 5 creștini ortodoci, care scriau în numele a 50 de familii creștine stabilite în localitatea Regina din Canada. Prin această scrisoare cereau, ca I. P. S. S. Metropolitul Moldovei să bine voiască a le trimite un preot, care să le călăuzească pașii spre Atoșputernicul Dumnezeu, de care ce dinții, oi rădăcițe, sunt cu sufletele pline de credință în Dumnezeu, însă le lipsește păstorul.

Imediat I. P. S. S. s'a pus în comunicare cu acești creștini.

Din corespondența urmată se constată, că cele 50 de familii din Canada au emigrat în acele părți din Bucovina, și Transilvania acum câțiva ani. S'au stabilit definitiv acolo, le mergea fărâșele bine, și au o gospodărie bogată. Preotul, care se va duce acolo, va avea 100 de lei noi pe lună, 70 de hectare de pământ dat pe veci, locuință cu tot confortul, plus de aceea ce va câștiga la nunți, botezuri, mormânturi etc.

După-cum se vede, oferta e destul de avantajoasă.

I. P. S. S. Metropolitul Moldovei în dorința de a propaga creștinismul cât mai mult, a ales pentru acest nobil scop pe un vrednic apostol al bisericii, părintele Evghenie Ungureanu, fost călugăr la mănăstirea Neamțu, trecut apoi ca preot econom la Metropolia din Moldova și actualmente subeconom al Mănăstirii Neamțu.

E un om cam de 47 ani, bine legat, robust, cu o forță herculeană și cu frica lui Dumnezeu.

Azi Sfinția Sa Părintele Evghenie sosește în București, iar mâine Duminec, I. P. S. S. Metropolitul Moldovei îl va hirotonisi ca arhimandrit și duhovnic. Hironisierea se va face în capela înalt prea sfinției Sale.

Luni S. S. părintele Evghenie va pleca din București, se va duce la Hamburg și de acolo se va imbarca pe un vapor, care îl va duce la Canada.

Pentru cheltuielile drumului, creștinii din Canada au trimis înalt Prea Sfinției Sale 600 lei.

Înalt prea Sfinția Sa și de astădată și-a arătat mărimea de suflet, căci va înzestra biserica din Canada cu mai multe icoane, cu toate odăjdile necesare unui preot, vase sacre, și toate cărțile trebuincioase pentru toate slujbele săvârșite într'un an și cele trebuincioase pentru a sluji la nunți, botezuri, înmormântări, etc.

Ieri înalt Prea Sfinția Sa a făcut cunoscut ministerului cultelor, că va ridica la rangul de arhimandrit pe S. S. preotul Evghenie Ungureanu, și că îl va trimite să propage creștinismul în Canada.

Acastă faptă măreață a înalt Prea Sfinției Sale Metropolitul Moldovei vorbește de la sine, că se nu mai avem nevoie a mai face ceva comentarii.

Pentru cassele satești de ajutorare.

În timpul din urmă organele administrative la stăruința guvernului desvoulă un interes foarte mare pentru înăgurarea băncilor satești de ajutorare în toate comunele. Cu toate acestea în comunele noastre românești diferitele publicații din partea artistice comunale cu privire la acest obiect nu au avut nici un rezultat concret.

Causa este, că publicațiunile în cale oficială s'au adus la cunoștința poporului spre știre și orientare în șirul celorlalte ordinațiuni și poporul fără a le cunoaște a trecut peste ele la ordinea zilei, mai ales că nici nu erau impuse.

Cu scop de a se estinde și printre țăranii noștri ideea clară a acestor casse de ajutorare, neobositul profesor seminarial Demetriu Comșa, care tot timpul disponibil îl întrebuințează în folosul poporului cercetând rind pe rind aproape toate comunele din comitatul Sibiului, Duminec 8 l. c. după prânz, însoțit de dl Ioan Silaghi, oficial consistorial, a ășit în frunțașă comună Poplaca din apropierea Sibiului și acolo întrunind în școală o parte însemnată a poporului, cu rară atabilitate și bunăvoință a discutat asupra diferitelor neșazuri, ce bântuie prin sat, cum și despre căile și mijloacele ce ar fi de apucat pentru delăturarea multelor rele și greutăți. Între altele s'a discutat despre modul cum ar trebui să pucească Poplacenii pentru de a-și valora mai mult negoțul lor și de a nu se concura prea mult unii pe alții, și s'a lansat ideea întemeierii unei fabrici de salamă.

După acestea dl notar comunal Aureliu Milles de acolo ca bun cunosător al spiritului dominant în comuna sa a ținut o vorbire acomodată, prin care a pus în vederea auditorilor scopul salutar ce-l au în vedere cassele satești, întrucât fiind ele anume destinate pentru țăranii săteni, cărora pe lângă cotizațiuni destoinse însemnate, la casuri de nenorociri și slăbiciuni provenite din cauza bătrânețelor, imbie ajutoare corespunzătoare pentru de a pute trăi, fără să fie avisați la ajutorul altora.

În fine dl Comșa cu măiestria proprie dînsului de a vorbi în limba poporului a prezentat modalitățile și condițiile ce se cer la înscriere, precum și drepturile și datorințele ce le are fiecare membru al caselor de ajutorare. După ce astfel în măsură suficientă s'au clarificat toate avantajile ce rezultă pentru cei ce se fac membri ai caselor satești de ajutorare, a invitat ca toți cei ce ar dori a-și asigura asemenea ajutoare să se înscrie de membri după ori-care din cele 5 grupe statorite. La frumosul exemplu al inteligenței în frunte cu notariul Aureliu Milles, parohul Modran, directorul școlii Ioan Vișelariu aproape jumătate din cei prezenți s'au înscris de membri după diferitele clase discutate

și aflate mai favorabile și corespunzătoare poziției și ocupației lor.

Terminându-se și înscrierea membrilor, atât dl notar Milles cât și părintele Modran au mulțumit d-lui Comșa pentru atențiunea și bunăvoința ce a arătat față de comuna lor și pentru jertfele ce le aduce pentru luminarea poporului preste tot și urându-i zile îndelungate ne-am depărtat toți din școală.

Fie ca exemplul frumos al Poplacenilor să urmeze în toate comunele noastre românești de pretutindenea.

Sigma.

Cronica zilei.

Sibiu, 16 Martie n. 1903.

Esc. Sa Metropolitul Ioan Metianu a sosit dela Pesta la Sibiu și se află deplin sănătos.

Fundațiunea Gozdu. Adunarea generală a delegațiunii fundațiunii lui Gozdu s'a terminat Sâmbătă. După școalele finale, în 1902 au fost intratele de 521,908 coroane 38 bani, școlile de 508,946 cor. 21 bani. Avera curată a fundațiunii e de 3 milioane 703,645 cor. 40 bani. Budgetul pe 1903 prevede la intrate 255,890 cor., la școlile 68,500 cor.

Primire de preot în Agărbici. Cu deosebită pompă a fost primit la sosirea sa în comuna Agărbiciu (lângă Copșa Mică) noul alesul preot, originar din Tur-nișor, M. O. D. Ioan Muntean. A fost întâmpinat cu bucurie atât de popor cât și de frații gr. cat. și de Sași, cu elevii școlărilor, cu vorbiri, cu arcuri de triumf etc. A fost sârbătoare pentru comună.

Expoziție internațională de agricultură. Între 4 și 16 Aprilie va avea loc la Viena, sub președinția de onoare a baronului de Olovanelli, ministrul de agricultură din Austria, o expoziție internațională de agricultură. Comitetul organizator a trimis o invitație legațiunii române din Viena, prin care își exprimă dorința de a participa și România la această expoziție. Comitetul mai înștiințează legația că s'au luat dispoziții a face toate înlesnirile de casă, mâncare și transport esponenților români, cu prețuri reduse.

De care-ce terenul rezervat pentru esponenți nu este așa mare, comitetul dorește să aibă cât mai curând numărul și numele esponenților. Acetia se vor adresa direct comitetului din Viena, Schaulflegasse 6 Ministerul domeniilor a fost avizat de aceste dispoziții și s'au început pregătirile pentru participarea României la acea expoziție.

La „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului” au fost primiți de membrii ordinari: Ioan Andraș, presbiter luteran, Teodor Neșga, inv. pens. Nicolae Stoica, inv. Petru Fiueraș, Ioan Comșa, Nicolae Oprig Nr. 143, George Bucuranciu Nr. 17, George Frățila, toți economi și toți din Bungard; Vasile Stan, profesor seminarial și Ioan Silaghi, funcționar consistorial (Sibiu).

Mostenitorul german în Grecia. Principele mostenitor al Germanilor, din cauză, că frate sau s'a îmbolnăvit în Egipt de pojar, va merge singur la

Murășianu.

Tablou dramatic.

PERSOANELE: Murășianu Anul 1848 Geniul lumii Sifii de lumină

Scena înfățișează un peisagiu de o romanticitate sălbatică în munți. Pe deoparte stânci aparte și răsturnate, de alta brazii agățați pe virful de stânci; unii răsturnați de vijelie și torente. În fund pe un deal se vede ruina încă fumegândă a unui sat de colibi; mai în avansă un turn vechiu și negru al bisericii satului, c'o mică biserică de lemn cu fereștele mici și cu zăbrele, cu murii parte risipiți, cu acoperământul de gindrilă negre și mușcate. Un aspect trist și de risipă. Asupra întregului plan se revărsa o galbenă lumină de lună. În avansă de-a lung e un trunchiu răsturnat și putred, care coprinde avansă. Pe el șade Murășianu visător. Când sună în turn clopotul cu glas dogit 12 ore — miază noapte — Murășianu se scoală:

Murășianu.

Se șbate miază-noapte în inima de aramă Din turnul în ruină. Și prin a lumii vază Nici suflute nu intră nici suflute nu es, Ci prin al nopții aer întunecos și des Abia pătrunde galben lumina 'n raze rare Precum se fur speranțe în inime amare. Când somnii frate-al morții pe lume falnic zace Cu genele-i închise cu visele-i de pace, Când palida gândire prin țeara morții trece Și moaia-n visuri de-aur aripa ei cea rece, Ce ochi veghiază umed?... ce singe se frământă? Ce suflet tipă 'n dolii?... ce liră jalnic cântă?

Sunt eu...! Privesc trecutul o marmură barbară...

Pe ea-i gravată aspru urșita-ne amară. Și când văd viitorul cu norii roși de singe, Atunci sufletu-mi geme și inima-mi se frânge, Decis ai oare Doamne, ca în etern să fie Români 'n lanțuri crude... și searbăda solăvie Să 'nfigă ochii aspri... cu al lacrimelor tipar Să brazde pe-a lui față decretul ei amar? O, toată țeara asta ei dat o altor popoare Încât altar să-și facă poporul tău loc 'n are.

Nu vezi că-ș zeci de secol de când el se sfărâmă Sub cnuța plumbuită, sub legea de aramă, Ce-oprește pentru mîntea-i a minții tale rază, Lumina ta de aur, lumina ce 'nviază. Arând un câmp de petri în crudele-i audori El seceră spinigul din luoru-i fără spor. Privirea lui e cruntă și lacrima venie, Blăstăm e vorba-i seacă, sufletul lui stăpîn.

Anul 1848 (apare în haină simbolică).

Sunat-a moartea aspră... tu 'n lume ce aștepti? Au vrei tu ca poporul român să-și deștepti? În van își chemarea și cânteul în van: 'Necată-i românimă pe al lumii oșen. Cu suflet rece, aspru, sublimul rege Nord Va amorți pe liră-ți românul tău acord Și fii plini de viață al Asiei pustii Vor stinge a lirei tale sublime armonii.

Nu vezi că moartea întinde umbroasele-i aripe?

Nu vezi?... Poporul doarme! O clipă... două clipe — Și pe-a națiunii frunte al morții rece vis Va sta 'n eternitate — cât lumea în abis. Eu, anul aspru, palid, adus-am vijeli Și (arată la lumina fumegândă a satului), legea mea e moarte... gândirile mi pusă. Privește 'n noaptea lumii... A morții albă pară Adoarme ori ce popor, ce astăzi e să moară. Atins am cu palcarea-i poporul tău român Și-acum din umbra-i moartă eu văd un chip senin.

O rază ce mă 'nșeacă, un gând ce urșe eu, Cum demonul urșește un gând de D zeu! Ci stinge-te odată, o, stea fără de nume! Au vrei să-mi dispuși oare tu scepiul peste lume? Ci stinge-te odată, tu suflet... tu, un vis Au vrei să 'mparți cu mine al spațiului abis? Un gest îmi trebe mie, să fac din lume un nor... Și ce-mi trebe oare, ca visu-ți să-l omor?

Murășianu (cu putere).

Sirint este al tău spațiu și secolii sunt largi! Nu ved eu, cum în cercu-ți, șerman, nebul, te spargi? Nu ved eu, cum în cercu-ți nebul te avîroolești, Ca o națiune 'ntreagă în sboru-ți s'o răpești?

Trecut-au secolii negri; cu coasele de foc, Oșit-au generații... Națiunea stă pe loc. Trecut-a Nordul rege, cu aripa-i de ger, Românul stă în locu-i ca muntele de fer. Și 'n planu eternității Români 's un popor Cune un soare numai prin mările de nor, Cum e un principiu numai în firele adânc, Cum sunt în fundul mării tari creștete de stânci. De soare fuge arșă lumea de nouri vagi O zi... Și un principiu aprinde lumea 'ntreagă Și când e marea în pace și apele s'au dur, Stă stâncă cea eternă cu fruntea ei în sus. Un an... Este un nor. Un an... E un vis rău Și un vis poate pătrunde chiar un suflet de zeu; Dar' noaptea trece lute și orșe albe vin, Și mai senin, mai splendid e sufletul divin.

Anul 1848.

Te-aplană printre-a lumii unde amari, mărune. Tu ce înalți de-asupra-i a ta rebelă frunte, Ca să oglinzi într'însa steaua îngălbenită A României, care pe moarte e pornită! O! și din calea care conduce în tristă vază, Unde nu mai pătrunde ecoul lirei tale, De acolo nu se întoarce nici om nici națiune! Tu stai să-mi stângi suflarea, tu vrei a te opune La spiritul ce-n lume cu aripa-mi 'l-alung Să pustiască totul în larg, în lat și 'n lung; Cântă Românimă care pe calea morții trece, Cum se aruncă steaua în fundul mării rece.

Piei om în a ta umbră! Te risipește-n vânt

Nainte de-a te plânge al clopotelor cânt, Nainte de-a te așterne în galbenul mormânt.

Pe drumul care duce din leagăn la sfîrșit Moartea se te cuprinde în brațele-i de viu! În suflet se-și domnească un ânger surd și mut

'Și-o secetă cumplită în capul tău tăcut De viața ta miseră moartea se nu se atîngă

Dar' mîntea ta senină s'o întunece, s'o stingă,

Să între-o noapte vană cu aer amorțit În inima ta steapă, în capu-ți pustit.

(De sub manta-i neagră scoate un craniu de mort cu ochii de foc, a căror rază le îndreptează spre fruntea lui Murășianu. Fața lui devine rădăcită și ochii lui uimit și neșgur. El își întinde brațul ca pentru a se feri de razele ce-i ard creierii).

Cu raze morții negre eu fruntea ta ating Și harpa ta o sfărâm și geniul tău îl sting.

(Dispare în pămînt. Se lasă o negură neagră, care apoi se ridică pentru a lăsa să se vadă o negură roză. În timpul acela se începe a auzi cu muzică surdă choralul ce urmează. Când se ridică negura roză, Murășianu se vede dormind pe o brazdă de flori, într-o câmpie de munte, în al cărei fund se vede o dumbrăvă verde cu munți verzi.

În avansă se ridică înconjurat de tufișe dese și sălbatice ruina de marmură a unui monument roman. În timpul acela, melodia cea dulce, pe care o cântau nevăzuți înainte, urmează:

Sifii de lumină.

Somnia regină combină arbitrară Tristeța cu rî,

Atena, unde va sta trei zile. La portul Pireu va fi primit de familia regală. Principele moștenitor va vizita Elisaveta, Corint, Delphi, Pyrga și Olympia.

Biblioteca Academiei Române Mișcarea în luna Februarie apare din următoarele date: S'au consultat: Cărți tipărite: 792 în 3269 volume. Afăptoare în sala de lucru: cărți: 1631, reviste române: 11, străine 122. Manuscrise 60 în 214 volume. Documente 42 în 3056 volume. Cărți vechi românești (1508-1830): 13 cărți în 19 volume.

Vinzarea obiectelor rămase dela Zola. În hotelul Drouot s'a început vinzarea obiectelor rămase dela Emil Zola. Cărțile și tablourile vindute în prima zi au atins cifra de 38.790 lei. S'a vândut cu 4700 lei un prețios manuscris, din secolul al XV-lea, executat de Pierre de Carman de Negrepelisse, care a fost abate la Moissac dela 1449 până la 1493. S'au vândut cu prețuri mari cărțile din biblioteca lui, mai cu seamă acele primite dela autori în semn al preținiei cu oareș-cari inșcripții. Ieri s'a terminat cu vinzarea mobililor lui Zola, care a produs 152.000 de franci.

Mulțumită publică. Senatul școlii gr.-cat. din Șeica-mare aduce sincere mulțumiri instituției de credit din Șeica-mare pentru ajutorul de 200 cor., dat de acest institut școlii gr.-cat. române din Șeica-mare.

„Trăiască Regele!” Cu ocazia primirii corpului de ofițeri în timpul sârbării proclamării regatului sârbesc, ministrul de război Pavlović a ținut o cuvântare, terminând cu *Trăiască Regele!* fără să zică și *Trăiască Regina!* deși Draga Majesta era de față. În răspunsul său Regele a zis, că va da afară elementele subversive. De altă parte ministrul de război a declarat între prieteni, că el nu recunoaște pe Draga de regină. Se așteaptă demisia ministrului Pavlović dintr'un moment în-altul.

Ura Polonilor ruși contra Germanilor. Atât de mult urăso Polonii pe Germani încât nu permit nici reprezentări teatrale date în limba germană. La teatrul Letin din Varșovia, o trupă germană a vrut să dea o serie de reprezentații. Patrioții poloni și mai ales tinerimea școlară a făcut un apel către cetățeni ca să vie în număr cât se poate de mare la teatru, pentru a manifesta în public sentimentele lor față de Germani. Cu toate măsurile luate de poliție, Polonii au făcut așa de mare șomot în teatru încât a fost imposibil ținerea reprezentației. De prin loje, dela galerii, de prin staluri, nu se auzeau decât fluierături și strigăte de: *Jos! și Huid!* De prin galerii s'au aruncat jos în parter sticle, din cari, spărgându-se, s'au vărsat niște substanțe chimice, al căror miros greu a infectat aerul, silind publicul să ese afară. Aceste scene ne arată că nu numai Polonii din Rusia, ci toți Polonii, ori-unde s'ar găsi, urăso de moarte pe Germani.

Pentru Michelet. S'a constituit în Paris un comitet, care are de scop să ridice prin subscripție publică un monument marelui istoric Michelet. Michelet este ca și Quinet unul din cei mai puri și mai desinteresăți filo-români din câți au ridicat glasul pentru țeara noastră în momentele grele ale ei.

Vrăjește vis de aur în noaptea amară
In suflul închis,
Alături c'o umbră lumina răsară
Alături cu-n nor
Din noaptea eternă prin raze apare
Un sfânt meteor.

(În timp ce cântecul durează, fața lui Murășianu se descompune ca de o fericire suprapământescă. Și asupra frunzei sale în toată ființa sa plană seninul inspirațional.)

In momentul acela apare din ruina de marmură

Lumina
(Albă și surzindă. În păru-i blond ard stele, într-o mână crinul luminii, în cealaltă o coroană de lauri de argint.)
Tu care treci prin lume străin și efemer
Ou suflatu 'n lumină, cu gândurile 'n cer,
Poet gonit de lume și înghițit de vânt,
Ce cântă ca o stafie ruină și mormânt,
Acum, când din umbră lumină eu răsar,
Aruncă de pe tine noianul de amar.
Eu viu din centrul lumii, încoronat de sori,
Preced pe mândrul, frumosul viitor,
Ce 'n nori de secole se gâduie închis,
Ca un frumos și mare însă teribil vis,
Ce-n cerul lui petrece sublim și neajuns,
Încât nici ochi de ânger prin noru-'n 'au pătura.

Tinera speranță în haină de mister
Arată-n lume oglinda 'i cea plină de visări.
In lumea adormită, lumina când rășere
Din haosul ce fierbe întunecos și mare,
Ou raze antău atinge a genilor munți,
Ce-n nouri de gânduri se pier bătrâni cărunți.

S'apoi abia la lume s'arată zimbetoare
O maestate mândră în car de foc... un soare;

In România s'a pornit mișcare pentru a face colecte estinse din partea Românilor pentru acest scop spre a dovedi recunoștința noastră.

O nouă condamnare. Din Brașov se știe că prefectura poliției de acolo a condamnat la 8 zile arest și 100 cor. amendă, pe avocatul român d. Eug. Lemeni, președintele societății veteranilor, de oare-ce cu ocazia balului acestora a decorat sala cu stindarde austriace și cu emblema Transilvaniei.

Expoziția pentru pictură decorativă, cu care s'a încheiat cursul ținut spre scopul acesta, e deschisă și mâine, 17 c, dela 8 dimineața până la 5 d. a. în edificiul școlii primare săsești din strada Pemlinger, 14. Ea trebuie să intereseze mult, înosebi pe meseriași și iubitorii acestora.

Schimbarea cărților postale în România. Actualele cărți postale de 5 bani și de 10 bani, atât cele închise cât și cele deschise, vor fi retrase din circulație până la 1 Aprilie viitor, pentru a li-se da o altă culoare.

Marconigrafia pe vasele noastre de război. Vasele noastre de război de pe Adriatică au fost chemate la Pola pentru a fi provăzute cu marconigrafe. După asta vor face o mare probă pe mare pentru a se exercita în manevra aparatelor, anume: primirea marconigramelor de pe uscat și alt vapor, și trimiteră lor.

Libertate — egalitate — frăție-tate. A. fi dă lui B. un pumn în apete și zice: *Libertate!*
B. fi dă lui A. o palmă și zice: *Egalitate!*
Amândoi își dau mâna și zic: *Frăție-tate!*

Un mic roman din viață. Din Augsburg fugise acum 20 de ani un bășel dela părinți și urmele lui s'au pierdut. Acum s'a întors și ca om cu poșie, a închiriat oada mobilată la părinții săi, fără ca aceștia să-l cunoască. Mare a fost bucuria și mirarea părinților când de pe bilete de anunțare au aflat că chiriașul lor este — fiul pierdut.

Demonstrația studenților poloni. Studenții liceului din Varșovia s'au revoltat și au bătut pe catechetul ortodox, care la ordinea guvernului a început catechizarea studenților poloni în locul catechetului catolic, care a fost dat din siujbă.

Furtună pe Marea-Neagră. De câteva zile Marea-Neagră e agitată de furtună. Din această cauză vaporul de pasageri „Prințesa Maria”, care face cursele Constanța—Constantinopol, nu a putut încă sosi la Galați pentru reparațiuni.

Dela Lugoj. În 5 a. l. Ilustr. Sa Dr. D. Radu, episcop, încununat de preoțimea curții și protopopul Lugojului a sfințit peatra fundamentală a noului edificiu, destinat pentru cancelaria diocesană. Acest edificiu va fi un monument al iubileului de 50 ani dela înființarea diocesei de Lugoj, vestind neobosită activitate a Ilustrului Păstor.

Iar' munții cu a lor frunte gândindă-n nouri creși,
Oând se 'nunun cu raze, ai zilei sânt profeți;
Și capete de geniu când ard, când se inspiră,
Arderea lor arată la lumea ce-'i admiră
Că ziua e aproape... și palzii poși
Profeți-s plini de vise al albei dimineți.
Profeți al luminii, în noaptea-'ți te salut
Și vârs geniu de aur în corpul tău de lut,
In buclele-'ți eu streor dulci lauri de argint

Cu raze zilei albe, eu, geniu 'ți-l aprind.
Murășianu a ingenunchiat nimit. Ea îi lasă să cadă pe frunte cununa de lauri, îi zimbete și dispare în sus, răpita de un nor aurit.

Silni de lumină (De sus cătră lumină).
Tu, ce din ceruri pe lume oazi
Lumină sfântă,
Precum pe-al mării amar talaz
O rază frântă,
Acum la nouri te depărtezi
Străluitoare
Căci de acolo pe lumi veghezi
Cu ochi de soare.

(De jos cătră Murășianu).
A tale cânturi, palide bard,
Cu fruntea 'n laur,
Sânt stele eterne ce 'n ceruri ard
Cu raze de aur.
Cântă dar', cântă, tinăr poet,
Mân'a ta liră
Lumea ascultă gându-'ți profet (încet)
Marea se miră.

Murășianu (cu foc)
In ocean de flăcări gândirea mea se scaldă,
Și suflatu-'mi se 'mbată de o primăvară caldă,

Toată lumea știe, că sēmēnța de napi de nutreț, a lui Mauthner dă recolta cea mai bună, că sēmēnța de legumă a lui Mauthner e cea mai bună și că sēmēnța de flori a lui Mauthner dă cele mai frumoase flori. Cu un cuvânt: Sēmēnțele lui Mauthner sânt cele mai bune, dau recolta cea mai abundanță și sânt uimitor de ieftine.

Tribuna Literară.

Conferențe.

In România se țin de prezent mai multe conferențe, din cari dăm următoarele în resumat:

O pagină din istoria culturii poporului român

Zilele trecute dl. Ștefan Ioan a ținut la Ateneul din București conferența d-sale tratând despre o *pagină din istoria culturii poporului român*.

D-se a arătat, că acum o sută de ani în principatele române locuia o populație săracă, rară și desnădăjduită, care, din cauza nesiguranței celei mari, cultiva puțin pământul și se îndelnică mai mult cu creșterea vitelor, că birurile se împlineau cu sëlbatăcie, comerțul se făcea în chip samavolnic, ear' pământul românesc era neconținut încălcă de străini.

Vorbind de cultura de pe acele vremuri ne spune, că ea era foarte înăpăiată. Erau câteva școli grecești și atâtă tot.

La începutul secolului al 19-lea Asaki la Iași înființează școli, de unde au eșit o sumă de ingineri și alți oameni culti.

Acelaș lucru îl face Lazăr în Muntenia.

La 1803 Veniamin Costache înființează seminarul dela școala, care a jucat un rol foarte însemnat în mișcarea culturală din Moldova.

La 1835 la Iași se pun bazele Academiei Mihăilescu, din care au eșit o sumă de oameni învățați.

De atunci am mers progresând din ce în ce.

Dacă Europa ne consideră astăzi ca un pion al civilizației în Orient, aceasta o datorăm numai școlii noastre naționale.

Vorbind de starea culturală a românilor din Ardeal, conferențiarul face un istoric din timpurile cele mai depărtate până astăzi.

Vorbește de luptele religioase dintre Români, calvini și catolici, cari căutau să convertească pe Români.

Venind la unirea bisericii românești cu cea catolică, spune, că aceasta s'a făcut sub metropolitul Teofil al Ardealului în timpul împăratului Iosif. Pentru Români acest act însemna încetarea persecuțiilor și a robiei seculare, intrarea sub protecțiunea legilor.

S'un cântec trece dulces prin visele 'mi de jar,
Cum vântul trece 'n frează prin codru de stejar,
Să cânt cum leul rage, să cânt! Sdrobită liră!
Din coardele 'n rugină odată 'noă respiră
Un cântec de-o sublimă senină respirare,
Precum respiră raze întunecata mare.

Silni de lumină. (Pe când se lasă negura roșă).
In marea Somnii ce 'n unda-'l combină
Tristețe ou ris
Cufundă, poete, gândirea-'ți senină
Seninul tău vis

(Pe când se lasă negura neagră).
Adormi când lumina se stinge ou jale
Prin vânturi rășori,
Când visu-'ți își moale aripile sale
In noaptea ou nori.

Musica urmează misterios. Negura lăsată ou desăvirgire. O pauză. Când se ridică scena e ca antău. Același triumf, aceeași galbină lumină de lună străbate prin stâncile zdrebite și lumină planul cel ruinat Murășianu arată că s'ar fi deșteptat dintr'un somn neliniștit ou visuri de o impresiune poetică. Fruntea sa e ostenită și fața în delir adănc. (Își încordează privirile senin). Musica melodramatică încet aria lui „Deșteaptă-te Române”. El o declamă încet și espresiv.

M. Eminescu. (18) 69.)

După revista „Asociației” din București.

*) Notă. Acest patriotic tablou dramatic e scris pe la 1869, când, spune o notiță autografă a poetului, suflul lui Eminescu nu era cuprins de „boala indoleiic”.

Manuscrisul se află la Academia Română.

Al. T. Dumitrescu.

Descrie activitatea neobosită pentru naționalitate și pentru biserică a episcopului de Făgăraș Ioan Inocențiu Micu, precum și a străluciților istorici și gramatici ai Ardealului Samoil Micu, George Șincai și Petru Maior.

Arată, că curentul produs de acești scriitori, istorici și linguiști, a avut un mare răsunet și persistă chiar și astăzi.

Spune, că între Români de dincolo și cei de aci a existat într-o vreme o răceală din cauza scrierilor cu cuprins religios al celor de dincolo, care voiau în mod indirect, să infiltreze dogmele reformate; însă George Lazăr a realizat apropierea culturală a Românilor.

Oratorul vorbește de mișcarea culturală de astăzi din Ardeal; de școlile și bisericile din Sibiu, Brașov, Blaj, Năsăud, Beiuș, Arad, Brad, Caransebeș, Lugoj și alte localități. Școala se dezvoltă sub protecțiunea și controlul bisericei.

De asemenea arată la ce progres au ajuns institutele de credit și în special Albina din Sibiu, care toate dau o parte din beneficii pentru scopuri culturale.

Încheie și asupra societății de asigurare împotriva incendiilor ce funcționează la Blaj sub auspiciile bisericei.

Trece apoi la starea teatrului de peste munți și arată că gustul artistic a mers tot progresând, ceea-ce este foarte îmbucurător.

Încheie asupra Asociației culturale dela Sibiu, care luminează străturile cele mai de jos ale poporului și a întreprins publicarea unei interesante și mari enciclopedii românești.

Termină ocupându-se de presa de peste munți și aducând elogiul patrioților de acolo.

Idealul cultural stă în puterea unui popor; să ne îndoim puterile pentru a-l realiza.

Idealul politic nu stă în puterea nici chiar al celui mai mare stat din Europa, ne cum în puterea unui stat mic.

Dei să lucrăm pentru realizarea idealului cultural, fără de care nici cel politic nu este ou puțință.

Puterea unui popor stă în cultură. Conferențiarul a fost mult aplaudat de numărul auditor.

Dom.

Influența franceză în România.

Duminea, 23 curent, a avut loc, la Ateneul din Pitești, conferența diui M. Mihăileanu, profesor la liceul din localitate. Conferența a tratat despre influența franceză în România.

Într-o spirituală introducere, d-se arată că știe până acum doi oameni cari s'au încercat să dărime influența franceză, și anume: Bismarck în întreaga Europă, ear' dl profesor universitar N. Iorga, deocamdată, în România, având grijă însă — cel din urmă — ca să combată influența franceză scriind franțuzește.

După-ce conferențiarul arată originea marelui influențe franceze în România, și o învederează ca neflind, la început, datorită voci sângelui de neam latin, ci întâmplări, adevă imitărei Fanariotilor și Rușilor, dl Mihăileanu vorbește despre diferții emigranți francezi din timpul marelui revoluțiuni, deveniți la noi profesori ai tinerilor boeri.

Din momentul însă în care se naște lămurit în amândouă popoarele — cel francez și cel român — conștiința consangunității lor, de atunci România a primit nesfârșită serie de ajutoare dela sora ei mai mare. Unirea principatelor chiar nu se distorește decât politice sentimentale a lui Napoleon al III-lea, care a fost pentru Români un mare binefăcător.

Amintește apoi în treacă pe Quinet, Michelet și alții, cari au ajutat ou dragoste la înălțarea neamului nostru. Nu numai atât: cultura franceză a pătruns așa de adănc în straturile societății noastre, și ne-a hrănit așa de mult intelectualitate, atunci când lipsea această hrană ca producție națională, încât a poate un unic exemplu ca o țeară la așa depărtare, cum e țeara noastră de Franța, să fie așa de împregnată de viață, cultura, literatura și obiecturile depărtatei, dar iubitei Franțe.

Primi noștri scriitori traduc și imită pe V. Hugo, Lamartine, Alfred de Musset și chiar Alfred Vigny sau alții mai puțin cunoscuți și ieri prișpuși chiar de publicul francez.

Scriitorii moderni trăiesc într-o atmosferă franceză, ca și întreaga viață și mișcare a țării.

Dacă această influență ne-a adus atâtea servicii, ne-a înouat și multe rele. În spirituale trăsături, dl Mihăileanu ridiculizează galomania din straturile societății de a-și împotriva limba ou arhirdiolele barbarisme, de a adopta obiceiuri nepotrivite țării noastre, ba chiar de a trece la religia catolică, — ou un fel de complectare a tuturor înfățișărilor cari li-se par unora pur franceze. Conferențiarul citează nostime pasagi din Teatrul lui Alexandri și Cum vorbim de dl Gion.

In sfârșit, d-se încheie oetind a frumoasă pagină din discursul ținut acum câțiva ani de d-nul Gion la liceul francez din București, în oalitate de reprezentant al ministerului întrucoțiunii, și în care valorosul istoric și literat îndeamnă pe elevi, cari îl ascutau atunci, de a iubi Franța, fără însă să-și uite de propria lor țeară.

Auditor.

Eminescu hamal în port.

— D-ta, zici c'ai fost intim ou marele nostru poet Mihail Eminescu?

— Da, domnule.

— Eu însă îl cunosc mai de mult, continuă dl oficiant Găvanescu*) ou care vorbeam.

— De când?

— De pe la 1866-67.

— Pe atunci trebuie să fi fost un copil, de sigur.

— Era de vr'o 18 ani.

— Si ou ce prilej l-ai cunoscut?

— Ei, se vezi. Eu aveam dragoste mare de teatru, înainte de-a intra în telegraf, și mă ținam după Iorgu Caragiale. Odată am plecat ou trupa acestui ca să dăm reprezentații la Giurgiu. Aici n'avem suflor. Ce te faci? Am plecat ou directorul, ou Iorgu Caragiale, prin port să vedem, n'om găsi vr'un tinăr ou țință de carte?

— Ei?

— Și în port, printre hamali, am găsit pe unul, care știa să citească.

— Hamal?

— Hamal, însă nu oăra grău.

— Dar' ce făcea?

— Sta ou răzătoarea de fer în mână și rădea bănișe pline — după-cum se obișnușe la încălcarea de produse.

— Ca să fie toate egale?

— Neapărat.

— Și?

— Și m'am uitat la el. Îți era mai mare mila. În picioare avea numai niște pantaloni de dril albaștri, ear' pe corp un sacou scurt de materie ordinară. Nici cămașă, nici ciorapi, nimic.

— Ce spui?

— Ca și ceilalți hamali de alt-minteri.

— Miserie mare.

— Ce puteau oamenii să facă ou 60 bani pe zi, cât li-se plătea în port pe zilele acelea?

— Așa e.

— Acest hamal care știa carte nu era altul decât Mihail Eminescu.

— Acela care avea mai târziu să mă uimească ou geniul lui?

— Acela. Iorgu Caragiale l-a tomit suflor. Era băet foarte deștept! Eminescu, poate mai deștept decât trebuia. După-ce am terminat seria de reprezentații în Giurgiu, am plecat la București, unde Eminescu a fost angajat suflor la „Teatrul Național” și a început a scrie poezii.

Februarie 1903.

D. Teleor.

*) D. Găvanescu, fratele prof. universitar.

La Abonament lunar

pentru

Martie st. vechiu

invită

Administrația ziarului „TRIBUNA”.

Sosiți în Sibiu.

La 16 Martie n. 1903.

Hotel „Împăratul Romanilor”: Leth, Alba-Iulia; d-na Micu și filca, Făgăraș; Meininger, Deva; Dr. Iancu, Săscior; Stroia, și fam., Nădlac; Ekersberg, Stăbber; O. Weiss, Schwarz; M. Weiss, Haussen; Viena; Lustig, Kärger, Polasek, Juhass, Dorman, Varga, Reitzer, Budapest; Roth, Oradea-mare; Kunczy, Trieste; Ajvass, S. Oristur.

Hotel „Măltre”: Fărcășan, Herdat; Pintar, Prored; Tatou, Constanța; Dr. Hargha, S. Răghin; Costua Rimmio; Barbu, Oohalm; Jekeli, Sighioara; Popescu, German, Săliște; Gola, Șerb, Poiana.

Redactor responsabil: Ioan E. Prodan.
Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni Iosif Marceball.

Fabrică de casse.

Subscrișiți imi iau voie a face atent p. t. public meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăci-mare Nr. 8.

8 5-26

Din editura „Tipografeii“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Biblioteca populară a „Tribunei“.

1. Pădurea. Novellă de Ioan Slavici, 12 ceste tip., broș., elegant. Un exemplar 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 bani.
4. Pipăruș Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
5. Păcălă și Tădăla. Anecdote de Silvestru Moldovan. Fiecare un exemplar 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 80 bani.
7. Tolu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
8. Colăcișul. Obiceiurile țărănilor români la nunta, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 bani.
9. Fica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 28 bani.
10. Povestea lui Ighat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 16 bani.
12. Îndrăgăstul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 16 bani.
13. Răstănit de mamă. Legendă populară din giurul Năvodului. De George Coșbuc. Un exemplar 12 bani.
14. Baniș de Bejona Nămacov, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu 80 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 10 bani.
16. Din bătrân. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
17. Pe pământul Turenilor de George Coșbuc. Un exemplar 16 bani.
18. Căldăraș cu trei picioare. Poveste franceză de Alcega Tănăsescu, după A. Gervay. Un exemplar 16 bani.
19. Camășoara. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
20. Un peșteră îndrăgăst. Novellă de Björnsterne Björnson. (1886). Un exemplar 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Toară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
22. Scăpătoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 8 bani.
23. Fata Crăinai din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 8 bani.

Color-ee cumpără un număr mai mare de esemplare, ca deosebire librărilor și pește tot vânzătorilor, să dă rabatul cavenit.

Se află de vânzare în librăria W. Kraft în Sibiu.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului

pentru sezonul de primăvară

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu imi permit a atrage deosebită atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

129 2

Plecarea și sosirea trenurilor la Sibiu.

Trenurile pleacă dela Sibiu:

Dimineața:

- La 4 ore 33 min. la Tâlmaci—Făgăraș, tren mixt.
- La 5 ore 30 min. Șelimer—Cisnădia, tren mixt.
- La 7 ore 41 min. Copșa—direcția Buda-pesta și Predeal, tren mixt.
- La 7 ore 44 min. Sebeș—Vinț, Arad, Budapesta (Alba-Iulia, Hunedoara, Petroșeni) tren de persoane.

După prânz:

- La 1 oră 14 minute Tâlmaci—Turnu-Roșu—Căneni—București, tren de persoane.
- La 1 oră 5 min. Copșa (comunică numai Marția și Vineria)
- La 2 ore Tâlmaci—Turnu-Roșu—Făgăraș, tren mixt.
- La 2 ore 5 minute Sebeș—Vinț—Deva (Hunedoara, Petroșeni).
- La 2 ore 15 minute Șelimer—Cisnădia, tren mixt.
- La 4 ore 25 min. Copșa—Cluj—Budapesta, tren de persoane.
- La 5 ore 5 min. Sebeș—Vinț—Arad—Budapesta (Alba-Iulia, Petroșeni), tren mixt.
- La 8 ore 25 min. (seara) Șelimer—Cisnădia, tren mixt.
- La 10 ore 30 min. Copșa—Cluj—Budapesta, Brașov—Predeal, tren de persoane.

Trenurile sosesc la Sibiu:

Dimineața:

- La 4 ore 12 min. dela Budapesta—Cluj, Predeal, Brașov, (Copșa), tren de pers.
- La 6 ore 55 min. dela Budapesta, Arad, Vinț, Sebeș (Hunedoara, Petroșeni) tren mixt.
- La 7 ore 04 min. dela Copșa (numai Marția și Vineria)
- La 7 ore 10 min. dela Cisnădie—Șelimer: tren mixt.
- La 7 ore 33 min. dela Făgăraș—Turnu-Roșu, Tâlmaci, tren mixt.

Din editura „Tipografeii“, soc. pe acții în Sibiu.

- Arghir și Elena, o istorie frumoasă în versuri cor. —30
- Art. de lege XXI și XXIII. ex. 1886. Despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară —50
- Art. de lege XXII ex. 1886. Despre comune —80
- Alușiu Gavrilă, Societăți de cumpătare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul „Societății de cumpătare“ —1—
- Brote Eugen, Ținerea vitelor —24
- „Trifoilul“ —30
- Costan T., Aur, novellă —40
- Duică G. P., Savitri, povestire indică din Mahabarata —32
- Elers Georg, Homo, roman tradus de Mugar —100
- Indreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți —160
- Leonat și Dorofa, vorbire de glume în versuri —20
- Nordau Max, Naționalitatea, studiu —40
- „Reprivire din Paradoxe sociologice“ —40
- Ordonanțele ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII din 1886) —10
- Rusuș-Sirianu I., Moara din vale, 8 novele —140
- Simion T., Păcate Domnești, novellă orig. —60
- Simu R., Monografia comunei Orlat —50

Color-ee cumpără un număr mai mare de esemplare, ca deosebire librărilor și pește tot vânzătorilor, să dă rabatul cavenit.

Se află de vânzare în librăria W. Kraft în Sibiu.

Descrierea Ardealului.

Cine vrea să cunoască frumoasa țară a Ardealului, și cu deosebire Munții Apuseni, patria lui Horia și Ianca, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume.

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o gheșă.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate stările noastre au aprobat în curinte elocinse aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Țeara română“, scrie între altele: „Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl. Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce intră în sfera a noi. Sperăm, că publicul cititor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comanda se pot face la

Librăria W. Kraft.

„Foaia Poporului“, este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară.

„Foaia Poporului“

ese în fiecare Duminică, în format ecart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte să poată abona această foale

„Foaia Poporului“

va costa numai 4 cor pe anul întreg sau 2 cor. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Legea veterinară

atât de mult folosite de tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului“ a îngrijit ca atât limba cât și forma cărții acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce i-se dau cu privire la: pasapoarte, țiguri de vite boale lipicioase și multe alte lucruri folosite de Cărea se numește

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor și cele mai de lipsă cunoștințe despre

LEGEA VETERINARĂ (Leouirea vitelor)

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dinții la sfat în serile lungi de iarnă.

De

Tormay Bela.

Ediția II. revăzută — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpăra dela

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului

Ilustrații românești!

Cărți postale

cu

ilustrații românești

„Toate a tei
Frumoase cât eu n'oi
Mai frumoase să-mi socot
Cu mintea mea“

in

peste 20 variante,

care de care

mai fermecătoare

Se află cu prețul de 10 bani per bucată

la

„Tipografia“

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăci nr. 10.

La cumpărări mai mari se dă rabatul potrivit.

Tipuri admirabile.